

SATAKUNNAN ALUEELLINEN NEUVOLASUUNNITELMA VUOSILLE 2026-2029

Sisällysluettelo

1. Johdanto
2. Alueen väestöpohja ja erityispiirteet
3. Neuvolapalveluiden kokonaisuus
  - 3.1 Äitiysneuvola
  - 3.2 Lastenneuvola
  - 3.3 Seksuaaliterveysneuvola
4. Asiakkaan ohjautuminen neuvolapalveluihin
5. Monialainen yhteistyö eri toimijoiden kanssa
6. Terveyden edistäminen ja vanhemmuuden tuki neuvolapalveluissa
  - 6.1 Matalan kynnyksen palvelut
    - 6.1.1 Perhe- ja synnytysvalmennus
  - 6.2 Vahvemman tuen tarpeeseen
    - 6.2.1 Hyvinvointi- ja terveysvalmennus
    - 6.2.2 Imetysneuvola
    - 6.2.3 Unineuvola
7. Digitaalinen perhekeskus
8. Palvelun laatu ja seuranta
9. Kehittämistarpeet ja tulevaisuuden suuntaviivat

1. Johdanto

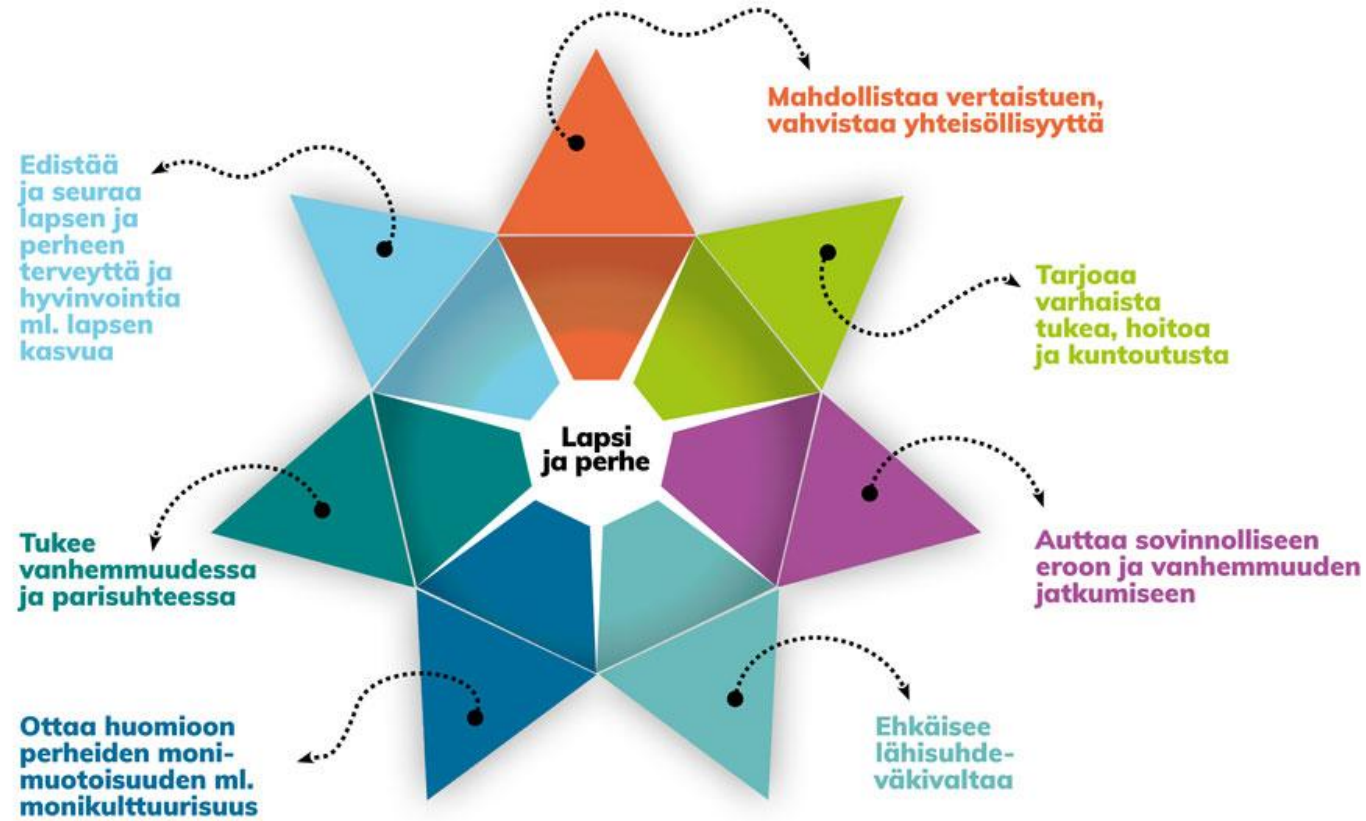
- Hyvinvointialueiden tulee laatia alueellinen neuvolasuunnitelma valtuustokausittain hyvinvointialueen vastuulla olevien neuvolapalveluiden toteuttamiseksi. Suunnitelma hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa ja sitä voidaan tarkistaa tarvittaessa. Alueellinen neuvolasuunnitelma tulee liittää lastensuojelulain 12§:n 3 momentissa tarkoitettuun alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. (Terveydenhoitolaki 1326/2010 § 15).
- Neuvolapalveluilla on pitkä historia Suomessa. Neuvolapalvelut ovat lakisääteisiä, helposti saavutettavia, asiakkaille ilmaisia ennaltaehkäiseviä palveluita lasta odottaville ja alle kouluikäisille lapsille sekä heidän perheilleen. Neuvolapalvelut mahdollistavat perheille varhaisen tuen kustannusvaikuttavasti ja tehokkaasti, sillä neuvolapalveluilla tavoitetaan lähes kaikki perheet.
- Satakunnassa neuvolapalveluita tarjotaan perhekeskuksissa, joita alueellamme on neljä. Perhekeskukset sijoittuvat lasten, nuorten ja perheiden toimialueelle. Perhekeskusten ydintehtävänä on edistää lapsen, nuoren ja vanhempien ja koko perheen terveyttä ja hyvinvointia. Digitaalinen perhekeskus täydentää perhekeskustoimintaa ja tietoa ja tukea löytyy sieltä ympäri vuorokauden.
- Neuvolassa arvioidaan perheen tilanne aina kokonaisvaltaisesti. Lisätukea voidaan tarjota ja kohdentaa sitä tarvitseville. Neuvola tekee yhteistyötä monialaisesti ja perheen tuen arvioiminen ja ohjaus tarvittaessa muihin palveluihin kuuluu neuvolan tehtäviin. Neuvolapalveluita koskevat kansalliset ohjeistukset ja suositukset on koottu NEUKO- tietokantaan. NEUKO sisältää äitiys- ja lastenneuvolan ammattilaisten käyttöön uusinta näyttöön perustuvaa tietoa. Neuvolatyötä tehdään NEUKO-ohjeistusten mukaisesti.

- Neuvolalla on keskeinen rooli ennaltaehkäisevässä toiminnassa. Neuvolapalveluissa voidaan vaikuttaa perheiden hyvinvointiin ja luoda pohjaa lasten, nuorten ja perheiden terveellisille elintavoille. Esimerkiksi ylipaino on Satakunnassa melkein kaikissa ikäluokissa maan korkein.
- Neuvolapalveluissa lisätään perheiden mahdollisuuksia hyvään ravitsemukseen, fyysiseen aktiivisuuteen, unen- ja painonhallintaan sekä vahvistetaan varhaista tukea. Mahdollisuuksia sähköiseen omahoitoon ja asiointiin lisätään, mutta asiakkaat kohdataan terveystarkastuksissa kasvotusten.
- Perheiden mielen hyvinvointia kartoitetaan ja vahvistetaan neuvolassa. Mielekkään arjen kokemuksen vahvistaminen on tärkeää. Perheiden vertaistuki ja osallisuus mahdollistetaan esimerkiksi perhekeskusten avoimella kohtaamispaikkatoiminnalla.
- Satakunnan hyvinvointialueen strategia ja arvot ohjaavat työskentelyä. Esimerkiksi alueemme neuvolapalveluissa on yhtenäiset toimintatavat koko alueella. Neuvolapalveluita kehitetään jatkuvasti huomioiden valtakunnalliset ohjeistukset sekä alueelliset seikat.
- Tämän neuvolasuunnitelman sisällöstä vastaa neuvolapalveluiden kehittämistyöryhmä, johon kuuluu jokaisen perhekeskuksen neuvolapalveluista vastaava esihenkilö, perhekeskus Etelätuulen vastuuyksikön päällikkö sekä ylilääkärit. Ryhmä kokoontuu joka toinen viikko neuvolatyön asioiden äärelle.

Perhekeskuksen tehtävät (THL)

Satakunnan hyvinvointialueen strategia 2023–2025

Satavarmaa hyvinvointia, terveyttä
ja turvallisuutta lähellä ihmistä.

ARVOT

Palvelemme
yhdenvertaisesti

Kohtaamme
inhimillisesti

Toimimme
ammatillisesti

Uudistamme
vastuullisesti

Satakunnan
hyvinvointialue

NEUVOLATOIMINTAA SÄÄTELEVÄT LAIT JA ASETUKSET

TERVEYDENHUOLTOLAKI

VALTIONEUVOSTON ASETUS NEUVOLATOIMINNASTA, KOULU- JA OPISKELUTERVEYDENHUOLLOSTA
SEKÄ LASTEN JA NUORTEN EHKÄISEVÄSTÄ SUUN TERVEYDENHUOLLOSTA

LAKI POTILAAN ASEMASTA JA OIKEUKSISTA

LAKI TERVEYDENHUOLLON AMMATTIHENKILÖISTÄ

LAKI SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON ASIAKASTIETOJEN KÄSITTELYSTÄ

ASETUS ROKOTUKSISTA

SOSIAALI- JA
TERVEYS-
MINISTERIÖ

Ohjaa

Valvoo

TERVEYDEN- JA
HYVINVOINNIN-
LAITOS

Kehittää

Seuraa

Julkaisee
ohjeita

Järjestää
koulutuksia

LUPA- JA
VALVONTA-
VIRASTO

Valvoo
toteutumista

2. Alueen väestöpohja ja erityispiirteet

Satakunnan väkiluku (2024) oli **211 296**

- Satakunnassa on 16 kuntaa
- Neuvoloiden määrä: 29
- Terveystenhoitajien määrä: 87

THL mitoitussuositus(asiakasmäärä/työntekijä)

	Terveystenhoitaja	Lääkäri
Lastenneuvola	320	2270
Äitiysneuvola	76	600

LOUNATUULI

5154 0-6-vuotiaasta lasta
47 terveydenhoitajaa
42 päiväkotia

ETELÄTUULI

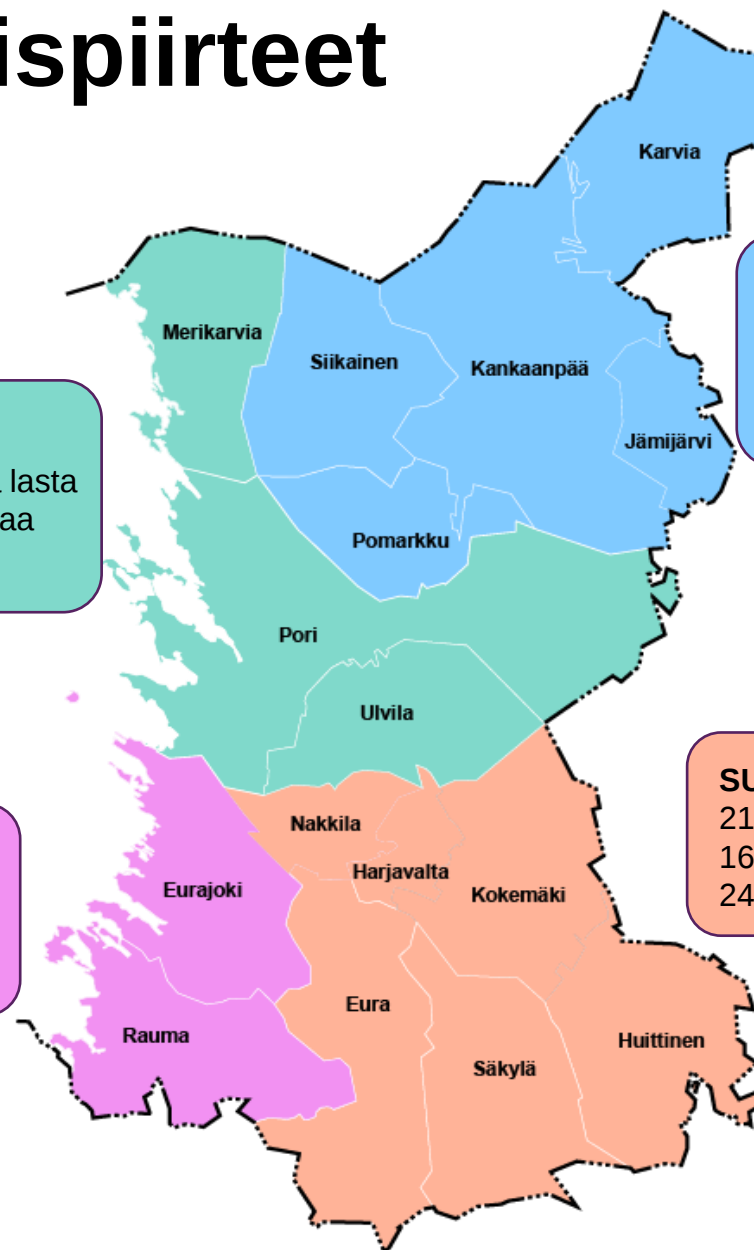
2464 0-6-vuotiaasta lasta
19 terveydenhoitajaa
27 päiväkotia

POHJATUULI

930 0-6-vuotiaasta lasta
5 terveydenhoitajaa
13 päiväkotia

SUVITUULI

2139 0-6-vuotiaasta lasta
16 terveydenhoitajaa
24 päiväkotia

Sata-alueella syntyneet perhekeskuksittain (2019-2024)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Yht.
Lounatuuli	678	716	801	712	699	696	4302
Etelätuuli	386	378	382	331	303	289	2069
Suvituuli	321	295	312	302	274	271	1775
Pohjatuuli	143	126	143	135	109	114	770

- 0–17-vuotiaiden ja 18–24-vuotiaiden määrä on vähentynyt Satakunnan kaikissa kunnissa ja lasten ikäryhmä pienenee myös jatkossa
- Osassa kuntia lasten määrä lähes puolittuu vuoteen 2050 mennessä. Vähentymisen pienintä Porissa (-20%).
- Suurin syy lasten ikäryhmän pienentymiseen on syntyvyyden lasku ja kuntakohtaisia eroja selittää hedelmällisessä iässä olevan väestön kehityksen erot.
- Satakunnan hyvinvointialueen muuttovoitto maahanmuutosta on lähes viisinkertaistunut vuosien 2010-2024 aikana. Maahanmuuton määrät ovat viime vuosina kasvaneet koko maassa työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton sekä ukrainalaisten kotikuntavalintojen myötä.

3. Neuvolapalveluiden kokonaisuus

- Neuvolapalvelut ovat vapaaehtoisia ja maksuttomia, ja ne kuuluvat jokaiselle Suomessa asuvalle perheelle. Palvelu perustuu luottamukselliseen, pitkäjänteiseen ja yksilölliseen asiakassuhteeseen, joka rakentuu asiakkaan ja perheen elämäntilanteen ympärille. Neuvolatoiminta korostaa varhaista tukea, osallisuutta ja asiakaslähtöisyyttä.
- Neuvolapalvelut ovat terveyttä edistävää ja sairauksia ennaltaehkäisevää toimintaa. Neuvolassa työskentelee pääasiassa terveydenhoitaja, joka on asiakkaan ja perheen ensisijainen työntekijä. Terveydenhoitaja toteuttaa työssään määräaikaisia terveystarkastuksia ja yksilöllisen tarpeen mukaisia käyntejä.
- Neuvolapalveluissa lääkärit ovat perhekeskuslääkäreitä, jotka toimivat lääketieteellisinä asiantuntijoina perhekeskusten moniammatillisissa tiimeissä. Lääkärit toteuttavat työssään äitiysneuvolan ja lastenneuvolan määräaikaisia terveystarkastuksia ja tarvittavia yksilöllisen tarpeen mukaisia käyntejä sekä raskauden ehkäisypalveluja ja raskauden suunnitteluun liittyviä perusterveydenhuollon lääkäripalveluja. Lääkärit laativat kuntoutussuunnitelmia ja muita tarvittavia lausuntoja neuvolaikäisille lapsille.

LASTENNEUVOLA

- Seuraa ja tukee lapsen kasvua, kehitystä ja hyvinvointia syntymästä kouluikään.
- Tavoitteet: edistää lapsen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kehitystä, edistää lapsen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kehitystä, tukea vanhemmuutta ja perheen voimavaroja, ehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä, tunnistaa varhain mahdolliset ongelmat ja puuttua niihin.

ÄITIYSNEUVOLA

- Tukee odottavia perheitä raskauden aikana ja varhaisen vanhemmuuden käynnistyessä.
- Tavoitteet: edistää odottavan äidin, sikiön ja koko perheen terveyttä ja hyvinvointia, ehkäistä raskauden ja synnytyksen komplikaatioita, valmistaa perhettä synnytykseen ja lapsen hoitoon, tunnistaa varhain tuen tarpeet ja ohjata tarvittaviin palveluihin.

SEKSUAALITERVEYSNEUVOLA

- Tehtävänä on edistää yksilöiden, parien ja väestön seksuaaliterveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta.
- Tavoitteet: Tukea asiakkaiden seksuaalista hyvinvointia elämän eri vaiheissa, ehkäistä seksuaaliterveyden ongelmia ja lisätä tietoa sekä valmiuksia.

3.1 Äitiysneuvola

ÄITIYSNEUVOLAN RUNKO-OHJELMA		
Rvk 8-9	Ensikäynti	
Rvk 10-13+6	Seulontaultraääni ja laboratorio	Satasairaala
Rvk 13-16	Terveystarkastaja	
Rvk 17-18	Lääkäri	
Rvk 18-21+6	Rakenneultraääni	Satasairaala
Rvk 22-24	Terveystarkastaja	
Rvk 26-28	Terveystarkastaja	
Rvk 30-32	Terveystarkastaja	
Rvk 33-35	Terveystarkastaja	
Rvk 35-37	Lääkäri	
Rvk 37-39	Terveystarkastaja	
Rvk 40-41	Terveystarkastaja	
	Kotikäynti tai käynti neuvolassa	
	Jälkitarkastus 6-12 viikkoa synnytyksestä	

- Käynnit NEUKO-tietokannan ohjeistuksien ja suositusten mukaisesti
- Raskauden aikaiset terveystarkastukset ja seulonnat
- Synnytykseen ja imetykseen valmistava ohjaus
- Psykososiaalinen tuki
- Laaja terveystarkastus rv 13-18, sekä th että lääkäri
- Käynneillä keskustellaan raskaana olevan, hänen kumppaninsa ja mahdollisten muiden perheenjäsenten elämäntilanteesta, kuulumisista, hyvinvoinnista ja voimavaroista
- Raskauden etenemiseen, terveystottumuksiin, turvallisuuden edistämiseen ja perheen yksilölliseen tarpeeseen liittyvä terveysneuvonta sisältyy kaikkiin tapaamisiin. Suun terveydenhuollon ammattilainen toteuttaa ensimmäistä lastaan odottavalle perheelle suun terveystarkastuksen ja hoidon tarpeen arvion.

3.2 Lastenneuvola

- Käynnit NEUKO-tietokannan ohjeistuksien ja suositusten mukaisesti
- Säännölliset terveystarkastukset (0-6v)
- Rokotusohjelman mukaiset rokotukset
- Kasvun ja kehityksen seuranta
- Perheen terveysneuvonta, kuten ravitsemus, uni, liikunta, media
- Laajat terveystarkastukset 4kk, 18kk, 4v (th+lääkäri)
- Terveystarkastuksissa koko perheen hyvinvointi, elämäntilanne, voimavarat
- Suun terveydenhuolto tarjoaa alle kouluikäisille tarkastuksen kolme kertaa
- Poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen

LAPSEN IKÄ		ROKOTUKSET	
2-4 viikkoa	Terveystarkastaja, ensikäynti kotona tai neuvolassa		
6 viikkoa	Terveystarkastaja, lääkäri		
2 kk	Terveystarkastaja	Rotavirusrokote I	rotavirus
3 kk	Terveystarkastaja	Rotavirusrokote II Pneumokokkrokote I DTaP-IPV-Hib I	pneumokokkibakteeri kurkkumätä, jäykkäkouristus, hinkuyskä, polio, haemophilus influenzae -bakteeri
4 kk	Terveystarkastaja, lääkäri		
5 kk	Terveystarkastaja	Rotavirusrokote III Pneumokokkrokote II DTaP-IPV-Hib II	
6 kk	Terveystarkastaja, ryhmäneuvola		
8 kk	Terveystarkastaja, lääkäri		
12 kk	Terveystarkastaja, suuhygienisti	Pneumokokkrokote III DTaP-IPV-Hib III MPR I	tuhkarokko, sikotauti, vihurirokko
18 kk	Terveystarkastaja, lääkäri	Vesirokkrokote I	vesirokko
2 v	Terveystarkastaja		
3 v	Terveystarkastaja		
4 v	Terveystarkastaja, lääkäri	DTaP-IPV	kurkkumätä, jäykkäkouristus, hinkuyskä, polio
5 v	Terveystarkastaja		
6 v	Terveystarkastaja	MPR II Vesirokkrokote II	

3.3 Seksuaaliterveysneuvola

- Seksuaaliterveysneuvola tukee hyvinvointia tarjoamalla turvallisen ja luottamuksellisen paikan keskustella seksuaalisuudesta.
- Sen avulla voidaan lisätä tietoa seksuaalisuuden moninaisuudesta, vahvistaa positiivista ja vastuullista suhtautumista seksuaalisuuteen, ehkäistä ei-toivottuja raskauksia, tunnistaa ja tukea niitä, joilla on seksuaalisuuteen liittyviä huolia tai ongelmia.

Alle 20-vuotiaille

- Maksuton ehkäisy

Alle 25-vuotiaille

- Luottamukselliset keskustelut (mm. seksuaalisuus, ehkäisy, parisuhde, sukupuoliuus)
- Ehkäisyneuvonta ja ehkäisyn aloitus
- Raskauden ehkäisyn seuranta ja neuvonta
- Seksuaaliterveysneuvonta ja -ohjaus

Ikärajattomasti

- Seksitautien hoito
- Lapsettomuuden hoidon alkututkimukset ja neuvonta
- Raskauden keskeytykseen liittyvät asiat

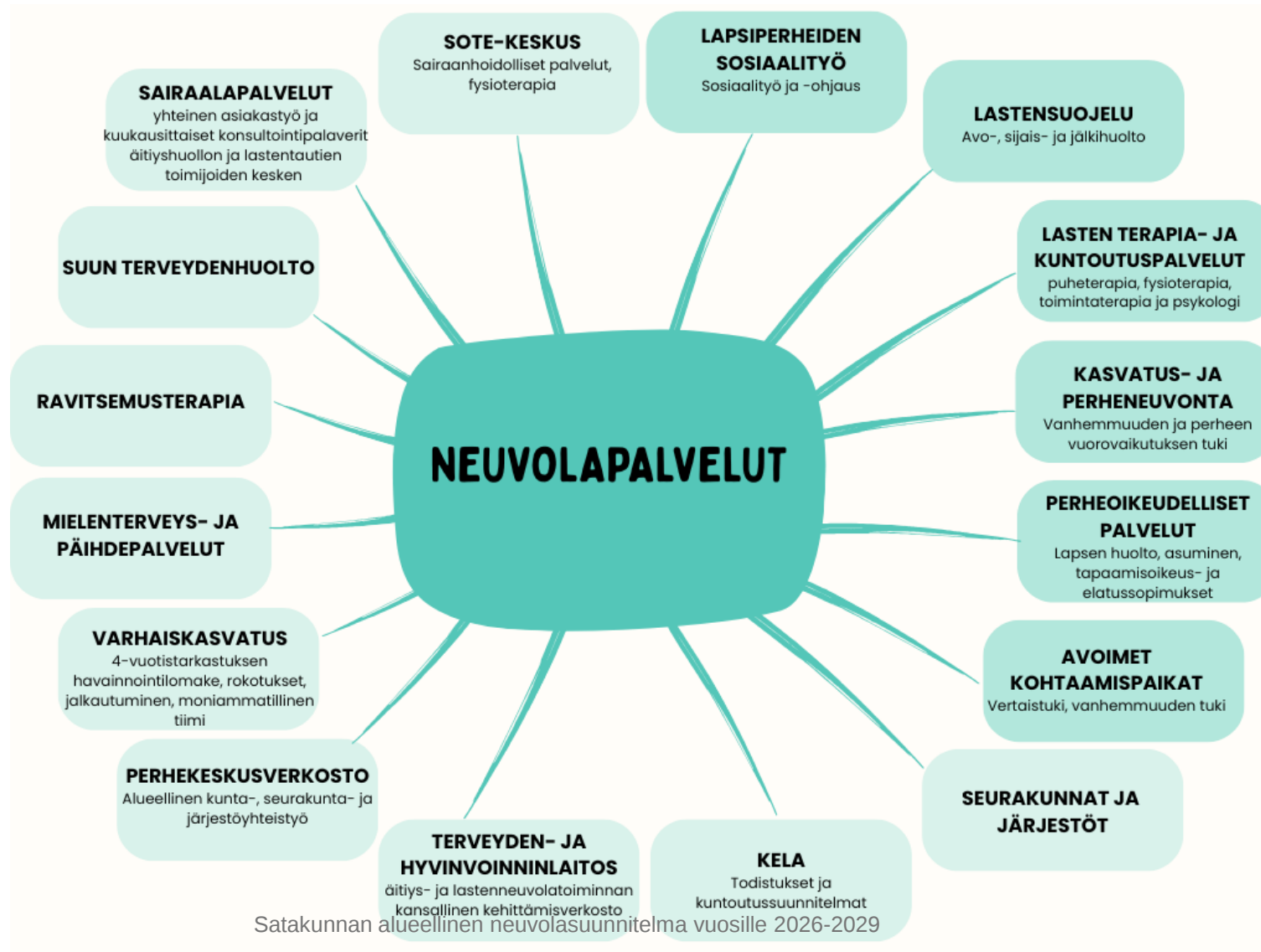

4. Asiakkaiden ohjautuminen neuvolapalveluihin

- Neuvolapalvelut ovat asiakkaalle vapaaehtoisia ja maksuttomia.
- Neuvolatyö on keskeinen osa terveydenhuollon ennalta ehkäisevää ja terveyttä edistävää toimintaa.
- [Neuvolapalvelut - Satakunnanhyvinvointialue](#)

	Yhteystiedot • Löytyvät Satakunnan hyvinvointialueen verkkosivuilta • Yhtenäinen puhelinaika koko alueella		Chat-palvelu • Lapsiperheiden ja nuorten chat • Yhteydenottopyynnön kautta ohjausta ja neuvontaa oikean avun löytämiseksi • Tarkoitettu kiireettömille asioille
	Sähköinen ajanvaraus • Lastenneuvolan määräaikaistarkastukset • Seksuaaliterveysneuvola (koko alueella)		Sata-sovellus • Sata-alueen tuottamien sote-palveluiden digitaalinen käyttö

5. Monialainen yhteistyö

6. Terveysten edistäminen ja vanhemmuuden tuki neuvolapalveluissa

- Terveysten edistäminen ja sairauksien ehkäisy on perinteinen neuvolapalveluiden tehtävä. Keskeisenä tehtävänä on myös huoltajien vanhemmuustaitojen sekä lapsen ja huoltajien välisen myönteisen vuorovaikutuksen tukeminen. Näillä toimin vahvistetaan perheen voimavaroja ja koko perheen hyvinvointia. Neuvolassa tehty työ perustuu asiakas- ja voimavaralähtöisyyteen, ennaltaehkäisyyn sekä omahoitajuuteen ja jatkuvuuteen.

Terveysten edistäminen ja vanhemmuuden tuki toteutuu:

- Säännöllisissä terveystarkastuksissa ja seulonnoissa
- Terveystseuronnassa (mm. ravitsemus, liikunta, uni, mielenterveys, vanhemmuus ja ihmissuhteet)
- Vanhemmuuden ja varhaisen vuorovaikutuksen tukemisessa
- Rokotusohjelman toteuttamisessa ja sairauksien ehkäisyssä
- Varhaisen tuen ja moniammatillisen yhteistyön kautta

6.1 Matalan kynnyksen menetelmät

Perhe- ja synnytysvalmennus:

toteutetaan etänä ja se koostuu kuudesta eri osiosta. Sairaalan synnytysvalmennus toteutetaan myös paikan päällä.

Neuvokas perhe:

Neuvokas perhe tarjoaa vinkkejä ja ideoita perhearjen hyvinvointiin, kuten syömiseen, liikkumiseen, uneen, ruutu-aikaan ja vanhemmuudessa jaksamiseen. Neuvokas perhe- koulutuksia järjestetään uusille työntekijöille sekä vahvistuskoulutuksia jo menetelmää käyttäville työntekijöille.

Vauva- ja perhemyönteisyys:

Vauva- ja perhemyönteisysohjelma on kirjattu toimintasuunnitelma vauvaperheiden kanssa toimiville tahoille. Vauva- ja perhemyönteisen toiminnan periaatteet neuvolassa ohjaavat henkilökuntaa asettamaan ohjattavan perheen keskiön tukemalla vanhemmuutta, parisuhdetta ja perheen omia, sisäisiä voimavaroja aina raskauden toteamisesta kouluikään asti. Näyttöön perustuva yksilöllinen ohjaus, yhtenäiset toimintatavat ja henkilökunnan koulutus ovat hoitoketjussa oleellisia. Henkilökunnan työkuvaan mukaista koulutusta järjestetään säännöllisesti. Imetysohjausta antavat terveydenhoitajat ovat käyneet imetysohjauskoulutuksen, täydennyskoulutusta järjestetään eri henkilöstöryhmille ja vuosittain järjestetään VAMY-seminaari yhteistyössä Lasten- ja naistensairaalan kanssa.

Lapset puheeksi:

Menetelmän avulla rakennetaan vanhempien, muiden lapsen elämän tärkeiden ihmisten ja lapsen välille yhteistä ymmärrystä arjesta. Tavoitteena on kohdata kaikki perheet ja erityisesti ne, joilla on tapahtunut elämässä muutoksia. Lapset puheeksi -menetelmä tarjoaa mahdollisuuden pohtia yhdessä ammattilaisen kanssa suojaavia tekijöitä, perheen muuttunutta arkea ja muutosten keskellä pärjäämistä. Lapset puheeksi -menetelmä koostuu lapset puheeksi -keskustelusta sekä tarvittaessa neuvonpidosta. LP-keskustelu käydään äitiysneuvolassa viimeisellä raskauskolmanneksella ja lastenneuvolassa 2v-terveystarkastuksen yhteydessä sekä tarvittaessa, kun on huolta perheen tilanteesta.

Ohjattu omahoito:

kuuluu osana Terapiat etulinjaan- toimintamalliin. Ohjattu omahoito on ammattilaisen työkalu asiakkaan mielenterveyden tukemiseen ja lievien mielenterveyden häiriöiden hoitoon. Mielenterveystalo.fi sivusto sisältää yli 40 kaikille avointa omahoito-ohjelmaa, joiden kautta on mahdollista saada nopeasti apua asiakkaan tilanteeseen. Hoidossa yhdistyvät asiakkaan itsenäinen työskentely ja ammattilaisen tuki. Neuvolapalveluissa ohjatun omahoidon ohjelmat ovat käytössä jokaisen perhekeskuksen äitiysneuvoloissa. Osassa perhekeskuksia Ohjattu omahoito on myös lastenneuvolan ja seksuaaliterveysneuvolan terveydenhoitajien käytössä.

Kohtaamispaikkatoiminta:

tarjoaa perheille vertaistukea ja ohjattua ryhmätoimintaa jokaisella perhekeskusalueella. Kohtaamispaikoissa myös alueen järjestöillä on mahdollisuus järjestää perhekeskuksen asiakkaille toimintaa.

Luotsi-toiminta:

vahvistaa lähisuhdeväkivallan tunnistamisen ja puheeksi ottamisen. Luotsi-toiminnan avulla tuodaan välineitä asiakkaan turvallisuuden ja turvattomuuden kohtaamiseen ja ammattilaisen omaan jaksamiseen. Koulutetuilta Luotseilta voivat muut ammattilaiset kysyä neuvoa ja ohjeita kohdatessaan lähisuhdeväkivaltaa asiakastyössään.

Ryhmäneuvolat:

Ryhmäneuvolavastaannoilla perheet tutustuvat toisiinsa, saavat vertaistukea ja verkostoituvat. Perhekeskus Lounatuulen lastenneuvoloissa tarjotaan perheille ½-vuotiaan lapsen määräaikaistarkastus toteutettavaksi ryhmäneuvolana yhdessä Porin lastenkulttuurikeskuksen kanssa. "Kultane -neuvola" -toiminnan tavoitteena on lisätä perheiden hyvinvointia taiteen ja kulttuurin keinoin. Perhekeskus Etelätuulella ½-vuotiaan lapsen määräaikaistarkastukseen on mahdollista osallistua isäneuvolassa, joka toteutetaan ryhmäneuvola-vastaanottona.

6.1.1 Perhe- ja synnytysvalmennus

6.2 Vahvemman tuen tarpeeseen

Imetysneuvola:

Imetysneuvolatoiminnalla vahvistetaan vauva- ja perhemyönteisyyden toteutumista ja imettämisen tukemista.

Hoivaa ja leiki:

Hoivaa ja leiki -interventio on ennaltaehkäisevä työmuoto, joka on sovellettavissa myös vaativan tason palveluissa. Fokus on lapsen ja vanhemman suhteessa: menetelmä vahvistaa vanhemman sensitiivisyyttä ja myönteistä reflektiivistä kykyä. Hoivaa ja leiki -menetelmä sisältää kokemuksellisia tehtäviä ja reflektiivistä keskustelua. Menetelmä on toteutettavissa perhe- tai ryhmämuotoisesti.

Ihmeelliset vuodet:

Ihmeelliset vuodet- vanhemmuusryhmät on tarkoitettu 3–6- vuotiaiden lasten vanhemmille / kasvattajille, jotka haluavat apua lapsen käytösongelmiin. Ryhmä tarjoaa käytännöllisiä taitoja vanhemmuuteen ja tukea vanhemman jaksamiseen. Nämä ryhmät kokoontuvat noin 16 kertaa viikoittain. Alueellamme on koulutettu Ihmeelliset vuodet- ryhmänvetäjiä eri ammattiryhmistä.

HYTE-valmennus:

Perhekeskusten neuvoloissa on koulutettuja HYTE-valmentajia, jotka voivat valmentaa asiakasta/perheitä yksilöllisesti terveiden elintapojen omaksumisessa.

Nepsy-valmennus: Suunnitelmallista, tavoitteellista ja määrämittaista työskentelyä lapsen omassa ympäristössä. Vanhempien rooli tärkeää. Toteutetaan yhteistyössä perhekeskuksen nepsyvalmentajan, perheen ja läheisten kanssa.

Unineuvola:

Unineuvolatoiminnan kautta jokaisessa perhekeskuksessa perheet saavat tarvittaessa koulutetun uniohjaajan (22 terveydenhoitajaa) palvelua. Asiakasperhe ohjautuu unineuvolaan oman terveydenhoitajan kautta.

6.2.1 Hyvinvointi- ja terveysvalmennus

- Hyvinvointi- ja terveysvalmennuksessa asiakas saa
  - tukea liikunnan aloittamiseen
  - työkaluja terveellisen ruokavalion koostamiseen
  - neuvoja parempaan uneen
  - henkilökohtaista tukea elämäntapamuutokseen
- Hyvinvointi- ja terveysvalmennusta tarjotaan satakuntalaisille perheille ja kouluikäisille terveydenhuollon ammattilaisen arvion perusteella. Valmennuksen kesto ja tapaamisten määrä suunnitellaan yhdessä asiakkaan kanssa. Valmennus on maksutonta. Valmennuksen toteuttaa perhekeskusten HYTE-valmentajat.
- Voidaan tehdä myös lähete kunnan liikuntaneuvontaan tai ohjata kunnan liikuntatarjonnan pariin.

6.2.2 Imetysneuvola

- Imetysneuvolatoiminnalla vahvistetaan vauva- ja perhemyönteisyyden toteutumista ja imettämisen tukemista.
- Imetysneuvolan terveydenhoitajalla on imetyskouluttajan pätevyys.
- Asiakasperhe voi ohjautua imetysneuvolaan jo raskausaikana, mutta yleisimmin synnytyksen jälkeen joko olemalla omatoimisesti yhteydessä imetysneuvolan terveydenhoitajaan tai oman terveydenhoitajan kautta.
- Imetysneuvolassa perhe saa tukea ja neuvontaa erilaisiin imetyksen pulmatilanteisiin. Imetysneuvola toimii jokaisessa perhekeskuksessa.

6.2.3 Unineuvola

- Unineuvolatoiminnan kautta perheet voivat saada apua jokaisen perhekeskuksen kautta.
- 22 terveydenhoitajaa on koulutettu uniohjaajaksi.
- Asiakasperhe ohjautuu unineuvolaan oman terveydenhoitajan kautta.

7. Digitaalinen perhekeskus

digiperhekeskus.sata.fi

- Digitaalinen perhekeskus täydentää perhekeskustoimintaa ja tukee perheiden hyvinvointia koko Satakunnassa.
- Sivustolla on mukana myös kuntien, järjestöjen ja seurakuntien tarjoamia palveluja, tapahtumia, luotettavaa tietoa eri elämäntilanteisiin sekä linkkejä järjestöjen tarjoamaan tukeen.
- Käy tutustumassa **digiperhekeskus.sata.fi**

8. Palvelun laatu ja seuranta

- THL toteuttaa kansallista neuvolapalveluiden kehittämisryhmää, johon alueeltamme osallistutaan aktiivisesti. Neuvolatoiminnan kehittämisverkoston tavoitteena on edistää lapsiperheiden terveyttä ja hyvinvointia Suomessa. Verkoston toiminnalla tuetaan neuvolapalveluiden sisältöjen yhtenäistämistä ja kehittämistä sekä verkosto toimii hyvänä tiedonvälittäjänä hyvinvointialueiden, THL:n ja STM:n välillä.
- Neuvolapalveluita kehitetään saadun palvelun perusteella. THL kerää neuvoloiden asiakkailta palautetta muutaman vuoden välein. Palaute kerätään asiakaspalautekyselyillä, jotka THL toteuttaa hyvinvointialueiden kanssa yhteistyössä. Palautteet käydään läpi neuvolatyötä tekevien työntekijöiden kanssa.
- Hyvinvointialueella on mahdollista antaa asiakaspalautetta verkkosivujen kautta ja palautteet käsitellään yksikkökokouksissa. Myös suullinen palaute huomioidaan.
- Äitiys- ja lastenneuvolapalveluiden toimintamallit ja kirjaamiskäytännöt on yhtenäistetty. Asiakkaat saavat Satakunnan hyvinvointialueella jokaisessa neuvolassa samanlaiset palvelut.
- Tiedolla johtamisen tueksi seurataan asiakasmääriä, syntyvien vauvojen lukumääriä, asiakaskontaktimääriä, kuten käynnit, puhelut ja muut merkinnät.

9. Kehittämistarpeet ja tulevaisuuden suuntaviivat

- Vanhemmuuden tuen ja terveyden edistämisen vahvistaminen.
- Asiakasohjauksen kehittäminen, yhteydenottokanavan kehittäminen neuvolapalveluihin.
- Järjestetään koulutuksia tarpeen mukaan terveydenhoitajille ja lääkäreille. Lähiaikoina on tulossa on esimerkiksi koulutusta tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta neuvolapalveluissa sekä vahvistuskoulutusta lasten diabetekseen liittyen.
- Vuosittain syksyisin järjestetään neuvolailtapäivä neuvolatyötä tekeville terveydenhoitajille ja lääkäreille Satakunnassa. Sisältönä on ajankohtaiset asiat neuvolapalveluissa. Mukaan kutsutaan eri yhteistyötahoja, vuonna 2025 osallistui kuntien varhaiskasvatuksen edustajia.
- Digiasioden kehittäminen ja vahvistaminen: Digitaalisen perhekeskuksen käytön vahvistaminen, ylläpito ja kehittäminen, perhevalmennuksen kehittäminen, tekoälyn hyödyntäminen, digitaalisten lomakkeiden saatavuus, some-kanavien ylläpito, mahdollinen neuvola-chat ja digitaalinen äitiyspolku.

Lähteet

- THL www-sivut
- STM www-sivut
- Tilastokeskus ([Väestö 31.12. muuttujina Vuosi, Alue, Perhetyyppi, Ikä ja Tiedot. PxWeb](#))

Neuvolasuunnitelman tekemiseen osallistuneet

Neuvolatoiminnan kehittämissyöryhmä:

Heikkilä Anna- Maija, neuvolapalveluiden esihenkilö

Knihti Virpi, neuvolapalveluiden esihenkilö

Murto Piia, vastuuyksikön päällikkö

Sorvali Anu, neuvolapalveluiden esihenkilö

Uoti-Salo Anna-Leena, neuvolapalveluiden esihenkilö

Ylilääkärit Haavisto Antti ja Peltari Elina

Tekninen tuki/tekoälyn hyödyntäminen: Nakola Pirre